

Norsk Ornitologisk Forening (NOF)

Sandgata 30 B
N-7012 Trondheim

e-post: nof@birdlife.no internett: www.birdlife.no

Telefon: (+ 47) 73 84 16 40
Bankgiro: 4358.50.12840
Org. nr.: 970 089 748 NVA

Klima- og miljødepartementet (KLD)
Olje- og energidepartementet (OED)
Norges Vassdrag- og energidirektorat (NVE)

Deres ref.	Deres kontaktperson	Vår ref.	Vår kontaktperson	Dato
			Martin Eggen	10.01.2020

Planlagte vindkraftverk med omfattende negativ påvirkning på naturområder implementert i Emerald Network («smaragd-nettverket»)

Norsk Ornitologisk Forening (NOF) har i høringsinnspill til konsesjonssaker for vindkraft lagt vekt på viktigheten av at vedtatte og etablerte verneområder ikke må bli skadelidende som følge av vindkraftutbygging, særlig med fokus på verneområder som rangeres høyt i verdi og funksjon og også er gitt internasjonal rang, f.eks. Ramsarområder.

Gjennomgang av norske Emerald Network-områder viser at en rekke av dem er berørte av konsesjoner der det foregår prosesser rundt søknader om utsatt igangsettelsesfrist. Søknadene er på avsluttende høringer eller er gitt godkjenning av NVE som er påklaget.

1. **Andmyran vindkraftverk, Andøya i Nordland** har en umiddelbar nærhet til Ramsarområdet Skogvoll *ramsarsite nr. 1195*¹ (cirka 2 km), og vil bl.a. utgjøre en barriere under næringstrekk for det betydelige antallet tyvjo og smålom som hekker i reservatet. Myrlandskapet på Andøya er unikt i global sammenheng og burde uten tvil kvalifisere for betydelig større område enn Skogvoll naturreservat som nytt Emerald Network-område. Dette inkluderer planområdet for Andmyran vindkraftverk.

NVE har gitt forlenget frist for igangsettelse, noe NOF har påklaget. Man ønsker også å endre de tekniske konstruksjonene.

¹ Ramsar Sites Information Service – Skogvoll <https://rsis.ramsar.org/ris/1195>

Fig. 1 Tenkt turbinplassering og oversikt over planområdet på Andmyran.

Fig. 2. T.v.: Deler av planområdet på Andmyran. T. h.: Deler av Andøya med Emerald Network-området Skogvoll avmerket på midtre del. Andmyran vindkraftverk er konsesjonsnett og under behandling for forlenget konsesjon i de vidstrakte myrområdene like nordøst for «smaragd-området». Foto: Espen Bergersen.

2. Det aktuelle konsesjonsområdet for **Havsul 1 i Sandøy og Aukra i Møre og Romsdal** vil berøre fuglefjellet Runde ramsarsite nr. 2164² gjennom å beslaglegge et sentralt næringssøksområde for denne kolonien, og som ett av de viktigste beiteområder for sjøender og sjøfugl utenfor hekketid og særlig viktig for Harøya våtmarkssystem ramsarsite nr. 806³.

Det er søkt om utsatt frist for igangsettelse for igangsettelse av vindkraftverket.

3. **Haram vindkraftverk, Haram i Møre og Romsdal** ligger midt i en av Norges viktigste trekkleder for fugl, og er omsluttet av verneområder. For Haram vindkraftverk er det aktuelle konsesjonsområdet fysisk omsluttet av Emerald Network-områder på tre av fire sider.

² Ramsar Sites Information Service – Runde <https://rsis.ramsar.org/ris/2164>

³ Ramsar Sites Information Service – Harøya <https://rsis.ramsar.org/ris/806>

Her er det søkt om forlengelse av igangsettelsesfrist og endrete tekniske konstruksjoner.

Figur 3. Fuglefjellet på Runde har vært under sterkt negativt press over en årrekke, og med negativ utvikling for de fleste artene. Til nå har dette hovedsakelig hatt sin årsak i sviktende ungeproduksjon, åpenbart som følge av sviktende næringstilgang i viktige deler av hekketida. Økt voksendødelighet som følge av vindkraft i artens næringsområde vil være særdeles negativt. Foto: Ingar S. Bringsvor

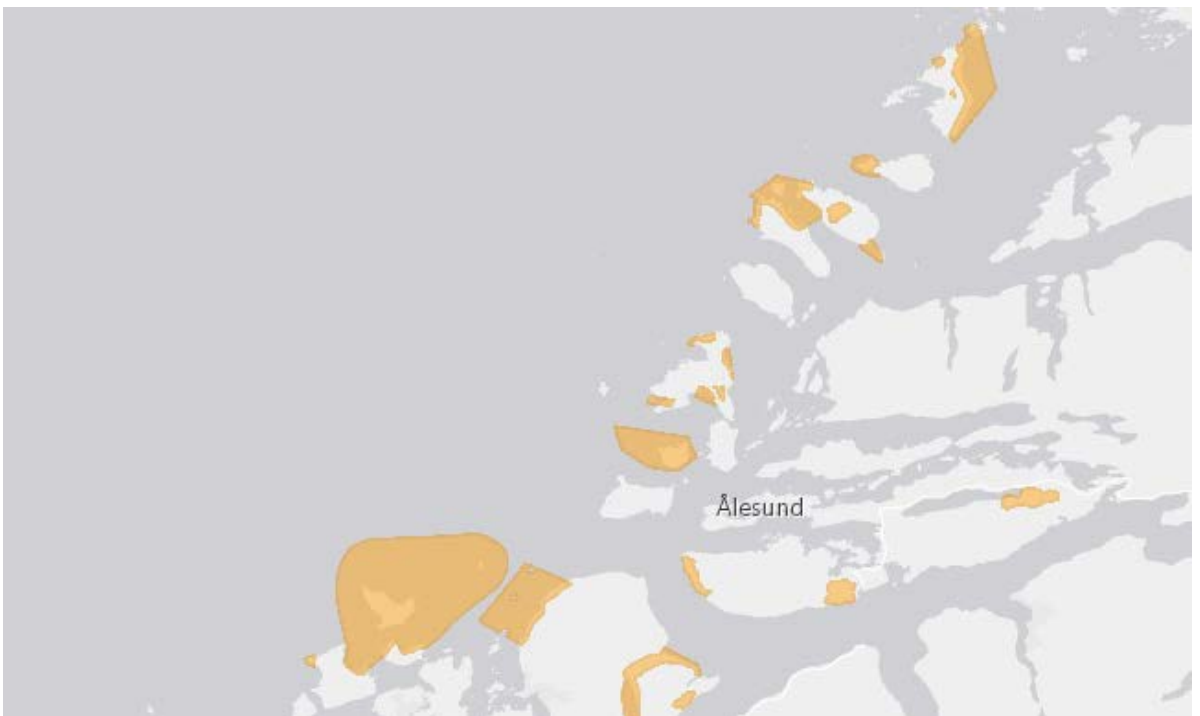

Fig. 4. «Smaragd»-områder langs Mørkekysten fra Herøy og Runde i sørvest til Harøya våtmarkssystem i nordøst. Haram vindkraftverk er konsesjonsgitt i trekanten som skjærer inn i «smaragdområdet» som dekker nordvestre deler av Haramsøya og Skuløya, mens Havsul 1 dekker den grunne skjærgårdsterskelen inntil «smaragdområdene» på Harøya.

Emerald network

Emerald network omfatter arter og naturtyper som trenger spesiell beskyttelse i Europa. Totalt 51 europeiske land deltar ved at de har ratifisert Bernkonvensjonen. Med en målsetting på 17 % av arealene av terrestriske områder og innsjøer/vassdrag og 10 % av kystområdene i

Europa avsatt som Emerald Networks, vil de til nå godkjente områdene i Norge langt fra være tilstrekkelig for å oppfylle målsetningene for vårt land.

Under Bernkonvensjonens partsmøte 2.-6. desember 2019 ble det behandlet og gjort vedtak i en sak som skal sikre arts- og naturmangfold i denne delen av verden gjennom et nettverk av vernede naturområder i Europa. Det er videreføring av Natura 2000 i EU-landene som følger plan igangsatt 1989, og med sikte på også å inkludere landene utenom EU i nettverket innen 2020. Vedtaket i Standing Committee i desember 2019 gjelder områder i Andorra, Hviterussland, Georgia, Moldova, Norge, Sveits og Ukraina. For Norges del omfatter det 721 områder. Som del av vedtaket understrekes øyeblikkelig behov for forsterkede tiltak på nasjonalt nivå og hos relevante myndigheter gjennom umiddelbare tiltak for å sikre målsettingen.

Norges myndigheter bes oversende konklusjon fra et biogeografisk evalueringsseminar juni 2016 og be Standing Committee om formell godkjenning av de resterende Emerald Network kandidatområde i Norge i tillegg til det som ble godkjent nå. NOF henviser derfor til vedtaksreferat fra Bernkonvensjonens 39. møte 2.-6.12 2019, særlig Recommendation No. 207 (2019) fra Standing Committee, vedtak 6. desember 2019, om implementering av Emerald Network of Areas of Special Conservation Interest, og til Recommendation No. 157 (2011) vedtatt av Standing Committee 2. desember 2011, revidert 6. desember 2019 om status for kandidater til Emerald sites og retningslinjer for nominasjonskriterier for disse, sammen med saksliste og sakspapirer.

Vedtaket understreker behovet for, og klargjør en forventning, for ikke å si et krav om, at Norge som partsland i Bernkonvensjonen er forpliktet til at hensynet til verdien i de norske Emerald Network-områdene skal ha forrang i forhold til inngrep og tiltak som kan være en trussel mot verdier og funksjoner.

Manglende realitetsbehandling av naturverdiene tilknyttet verneområdene

Vi kan ikke se at disse verdiene og forholdene har vært realitetsvurderte i noen fase av forarbeidene eller saksvurderingene til noen av de aktuelle konsesjonssakene, se således til vårt innspill til klagebehandling av Havsul 1 sendt 2. februar 2009 vedlagt (*Havsul I AS – Havsul I offshore vindkraftverk med tilhørende infrastruktur. Oversendelse av klager på NVEs vedtak*). Vi gjør oppmerksom på at brevet ved en inkurie er datert 2. februar 2008). Problemstillingene har heller ikke vært vurderte når det gjelder forlenging av konsesjoner etter at naturmangfoldloven trådte i kraft 2009 eller i saksbehandlingene det siste året. NOF har i tidligere og nyere hørings- og klageinnspill hevdet saksbehandlingsfeil og brudd på vedtatte lover. Med henvisning til kritikk og råd gitt i vedtak fra Bernkonvensjonens partsmøte i 2009 om behov for forbedret saksbehandling av vindkraftsaker i Norge, med referanse til «on-the-spot appraisal»-rapport for Smøla vindkraftverk, og gjennom årets vedtak om Emerald Network i Bernkonvensjonens partsmøte 2019, er det åpenbart akutt behov for å gjennomgå flere av vindkraftkonsesjonene på nytt. Som akuttsak må det settes fullt fokus på de tre ovenfor nevnte områdene. Norge kan som partsland og med et klart internasjonalt ansvar, ikke være bekjent av at flere områder som gjennom vedtak er erklært å være viktige for å sikre et europeisk nettverk av naturområder, skal kunne bli nedbygd eller betydelig skadelidende av vindkraftverk.

Det er åpenbart akutt behov for kritisk gjennomgang av formalbakgrunn, forarbeider og gjennomføring av konsesjonssaker for vindkraft med tanke på hvilke kvalitetskrav som skal være gjeldende i forhold til kunnskap, planlegging og godkjenning av vindkraftutbygging i

Norge. Det er grunn til å etterlyse hvordan konsesjonsbehandling av vindkraftsaker og klagebehandling av de fleste slike saker kan være i overensstemmelse med saksbehandlingskrav etter forvaltningsloven, eller i forhold til naturmangfoldlovens kunnskapskrav og samme lovs krav om en vurdering av om konsesjonspliktige tiltak utenfor verneområder kan påvirke funksjon og verdier innafor vernede områder. Jamfør således Miljødirektoratets evaluering av saksbehandlingsrutiner i vindkraftsaker i rapport til Klima- og miljødepartementet fra 2015, «VINDKRAFT: Håndteringen av miljøhensyn i konsesjonsordningen – situasjonsbeskrivelse og anbefalinger».

NOF oppfatter situasjonen som så avgjørende at foreningen med sine samarbeidspartnere vil bringe problemstillingen inn for de berørte, internasjonale samarbeidsorganene, Bernkonvensjonen og Ramsar-sekretariatet.

Vedlegg:

1. Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats. Standing Committee. 39th meeting Strasbourg 3-6 December 2019. List of decisions and adopted Texts.
2. Rapport. VINDKRAFT: Håndteringen av miljøhensyn i konsesjonsordningen – situasjonsbeskrivelse og anbefalinger. Rapport fra Miljødirektoratet til Klima- og miljødepartementet datert 20.10 2015.
3. Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats. Standing Committee. 29th meeting. Bern, Switzerland, 23-26 November 2009. Report.
4. Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats. Standing Committee. “On-the-spot”-appraisal. Wind Farms at Smøla Archipelago (Norway) (15-17 June 2009).
5. Havsul I AS – Havsul I offshore vindkraftverk med tilhørende infrastruktur. Oversendelse av klager på NVEs vedtak

For Norsk Ornitologisk Forening

Kjetil Aa. Solbakken

Kjetil Aa. Solbakken, generalsekretær

KOPI:
Miljødirektoratet
Fylkesmannen i Nordland
Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Stortingets energi- og miljøkomitee